

Duraklama Dönemi: (Tereddi ve Togayyur)

1)Nedenleri :

Merkezi otorite bozuluyor: (Küçük yaşta padişah olunması / saray kadınlarının yönetime karışması / rüşvet ve iltimasın (torpil) artması / savaşların uzun sürmesi masrafı arttırdı ve ganimet getirmemesi / tımarın bozulması (sosyal, askeri, ekonomi) / saray masrafların artması / orduya devşirmeye aykırı olarak asker alınması > (III.Murat zamanı)

Askerlerde “Devlet ocak içindir anlayışı” yer aldı. / doğal sınırlara ulaşıldı / kapitülasyonların artması / medreselerden pozitif bilimin çıkarılması ve beşik ulemalığı sisteminin getirilmesi / ipek ve baharat yollarının önemini kaybetmesi / Avrupa’da merkezîyetçi devlet kurulması ve Avrupa’nın bilim ve teknolojiye ilerlemesi.

Ülkeler Arası İlişkiler:

a)Osmanlı-Venedik:

- Girit adası 25 sene sonra Fazıl Ahmet Paşa tarafından fethedildi. (IV. Mehmet Zamanı)

b)Osmanlı-Rus:

- İlk Osmanlı – Rus antlaşması > Bahçesaray Antlaşması.

c)Osmanlı-Safevi:

- Ferhat Paşa Antlaşması ile doğuda en geniş sınırlara ulaşıldı.

- Nasuh Paşa Antlaşması ile Ferhat Paşa Antlaşması ile alınan yerler geri verildi.

- Serav Antlaşması ile eski haline geldi.

- Kasr-ı Şirin Antlaşması ile sınırlar belli oldu IV. Murat (Bağdat fatihi lakabına sahip çünkü İrakeyn adlı 2 sefer yapmıştır.) imzaladı.

d)Osmanlı-Lehistan:

- II.Osman (Genç), Hotin seferi ile birlikte yeniçeri sorunu ortaya çıktı

- IV. Mehmet zamanında Bucuş Antlaşması imzalandı en geniş batı sınırına ulaşıldı.

e)Osmanlı-Avusturya:

- III. Mehmet ordunun başında yıllar sonra geçti. (II. Selim’de bu durum bitmişti) Haçova Savaşı’nı kazandı. Bu yüzden III. Mehmet’e (Eğri Fatihi) denir. Tiryaki Hasan Paşa’ya ise (Kaniye Fatihi) denildi.

- Zivatoruk Antlaşması ile Avusturya Kralı ile Padişah eşit oldu. (İstanbul (İbrahim Paşa) Antlaşması ile gelen siyasi üstünlük gitti.)
- Uyvar kalesi zorluklarla alındı ve Vasvar Antlaşması imzalandı bu yüzyılda Avusturya'ya karşı son kazançlı antlaşmadır.
- II. Viyana kuşatması Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın IV.Mehmet'e önermesi ile oldu ve kuşatma başarısız olunca idam edildi.

f)Venedik, Avusturya, Lehistan, Malta ve Rusya (Kutsal ittifak)

Yapılan savaşlar kaybedildi ve :

(Venedik, Avusturya, Lehistan) ile Karlofça Antlaşması imzalandı. Batıda ilk kez ağır toprak kaybetti. (Mara, Padiya, Ukrayna, Macaristan kaybedildi)

Rusya ile de İstanbul Antlaşması imzalandı, Azak Kalesi gitti, Ruslar Karadeniz'e indi Rusya İstanbul'da sürekli elçi bulundurmaya hak kazandı.

B)İsyanlar:

A)İstanbul İsyanları:

- Devşirmeye uymayıp asker alınması / yeniçerilerin çıkarları doğrultusunda sarayla işbirliği yapılması / ulufe ve cülus'un eksik verilmesi neden oldu.

Not: II. Osman (Genç) öldürüldü

Not: IV. Murat ayak divanına çağırıldı.

Vaka-i Vakvakiye: Çınar Olayı 'da denir. 30 kişi ağaca asılarak öldürüldü. (IV. Mehmet zamanı) Tezkereci Ahmet Paşa'da bu durumdan ölmüştür. Öldükten sonra adı Hezarpare Ahmet Paşa ismini aldı.

Sonuçları: İstanbul'da can ve mal güvenliği kalmadı merkezi otorite bozulmaya devam etti.

B) Taşra Teşkilatı:

a)Celali İsyanlar:

- İlk isyanı Bozoklu Celal Tokatta Yavuz Sultan Selim zamanında yapmıştı o yüzden adı böyle kalmıştır.

Nedenleri: Tımarın bozulması / köylünün vergiyi verememesi / yenilgiler / kıtlık / Devlet otoritesinin kaybolması / Haçova savaşından kaçan askerlerin halkı kıskırtması halkın alım gücü düşmesi ve fiyatların artması.

İsyancılar: Kalenderoğlu, Taviil Ahmet, Gürcü Nebi, Canbulatoğlu, Karayazıcı, Deli Hasan

Sonuçları: Anadolu'da can ve mal güvenliği bitti, üretim düştü, köylüler İstanbul'a akınla göçe başladı bu göçün adı Büyük Koçgun'dur.

b)Eyalet isyanları:

- Buradaki yöneticilerin keyfi uygulamaları, devlet otoritesinin sarsılması etkili oldu.

NOT: Eflak, Bağdat, Yemen, Trablusgarp, Erdel, Bosna, Hersek, Budin, Belgrad.

C)İslahatlar (Tarhuncu, Osman, Kuyucu, Murat, Ahmet, Köprülü) > TOKMAK

Özellikleri:

Avrupa örnek alınmadığı için kalıcı değil / Yeniçeri ulema yapılanlara karşı çıktı / Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni Sultan Süleyman dönemleri örnek alındı/ padişahın ömrü ile kısıtlıdır./ Halkın desteği yok / Halkın talebi yoktur.

Tarhuncu Ahmet Paşa:

- İlk defa denk bütçeyi yaptı. Sarayın masraflarını kısıtması için uzaklaştırıldı (Tarhuncu Bütçesi)

II. Osman (Genç)

- Sosyal alanda ilk ıslahat: Saray dışı evlilik yapmıştır. (Halk ile devlet kopukluğunu gidermek için şeyhülislamın kızını ile evlendi) (Şeyhülislam, Yeniçeri ocağının kapatılacağını yeniçerilere söyleyen kişidir.)

- Meyhanesini kapattığı için sinirlenen Rumlar, Yeniçeri yardımıyla Genç Osman'ı öldürdü (Yedikule Zindanları'nda)

- İlk ıslahat yapan padişaktır.

- Maliyeyi düzeltti.

- Başkenti İstanbul'dan Anadolu'ya taşımayı düşündü.

- Şeyhülislam'ın yetkilerini kısıtladı.

- Kılık-kıyafet değişikliği düşündü ama yapamadı II. Mahmut yaptı.

IV.Murat: (Bağdat Fatihi)

- İstanbul yangınları yüzünden (yangını esrar ve içki içen gençler yaptı) kahvehane meyhane kapatıldı gece dışarı çıkma yasağı geldi alkol ve kahveye yasak geldi, geceleri assesbaşı yani bekçi dolaşırdı, dışarı çıkabilmek için kadıdan izin alınırdı.

- Bu dönemde Koçibey ve Katip Çelebi risale hazırlamıştır.
- Tımarlı sipahi sayımı yaptırdı / ilk kez Şeyhülislam idam ettirdi.

I.Ahmet:

- Ekber ve evşad getirdi. Sancaksız tahta çıkan ilk padişaktır en yaşlı yada en bilgin olan tahta çıkar.
- Sancaklı son tahta çıkan ise III.Mehmet sancağı kaldırdı.
- Sancağı getiren FSM.

I.İbrahim: (Ekstra)

- Bu döneme Samur devri denir,
- Çok fazla samur derisi tüketilince samur vergisi gelmiştir.

Köprülüler dönemi:

a)Köprülü Mehmet:

- İlk şartlı sadrazamdır. (İslahatlara kimse karışmayacak, ıslahatlara karşı yargılanacağını, eceliyle ölme isteklerinin garantisi verildi)

Maliyeyi ve askeriye düzeltti.

Venedik'ten, Çanakkale adalarını aldı.

b)Köprülü Fazıl Ahmet:

- Girit'i fethetti.

c)Merzifonlu Kara Mustafa Paşa:

- II. Viyana kuşatması başarısız olunca idam edildi.